

ערב ראש השנה

- א. יש נוהגים ללכת בערב ראש השנה לבית הקברות להשתטח ולהתפלל על קברי הצדיקים ולבקש מה' שישמע תפילתנו **בזכות** הצדיקים, וכן שהצדיקים יתפללו עלינו לפני ה'.
- ב. בערב ראש השנה, אין אומרים וידוי ונפילת אפים בשחרית. [באשמורת הבוקר בסליחות אומרים וידוי ונפילת אפים, גם אם אומרים אותם לאחר עלות השחר, לפני הנץ החמה].
- ג. יש נוהגים להתענות בערב ר"ה, **ויש שמתענים רק עד חצות (צהרי) היום, או זמן מנחה גדולה.**
- ד. **נוהגים** להחליף בביה"כ את הפרוכת, המעילים של ס"ת ומפות הבימה והעמוד ללבנים.
- ה. נוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה לכבוד החג, ולובשים בגדי יום טוב.
- ו. יש נוהגים לעשות 'התרת נדרים' בערב ר"ה (ויש בעשי"ת) בפני שלושה, שיכולים להיות קרובים זה לזה. ראוי שאשה תמנה את בעלה לשלוחה להתיר נדריה, ויאמר תחילה 'שנדרנו אני ואשתי' וימשיך לומר את כל הנוסח בלשון רבים. יש שסומכות על אמירת 'כל נדרי' ביום כיפור.
- ז. אין תוקעים בשופר בערב ראש השנה, כדי להפסיק בין תקיעות רשות (של חודש אלול) לתקיעות חובה (של ראש השנה). לבעל תוקע מותר לתקוע בחדר סגור כדי להתלמד.

מנהגי סעודות ראש השנה

- א. מניחים על השולחן מלח, אך נוהגים לטבול חלה רק בדבש. ויש שמטבילים את הצד השני במלח.
- ב. יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חריפים או חמוצים, אלא רק מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה מתוקה. יש נוהגים שלא לאכול אגוזים, כי 'אגוז' בגימטריא = 'ק"ט'.
- ג. נוהגים לאכול את הסימנים בלילה הראשון. יש נוהגים לאכול גם בשני, ויש שאוכלים גם ביום.
- ד. "סימנא מילתא טבא". נוהגים לאכול סימנים בר"ה. אין לאכול סימן שיש בהם חשש לחרקים.
- ה. נוהגים לברך על הפירות ולאוכלם לפני נט"י ו'המוציא' ויש נוהגים לאוכלם בתוך הסעודה, וכך עדיף לנהוג, כדי שלא להיכנס לספק ברכה אחרונה. יש שנהגו לומר 'יהי רצון' גם בלילה השני.
- ו. באכילת הסימנים מברכים ברכת 'בורא פרי העץ' על התמר שהוא קודם לרימון ולשאר הפירות.
- ז. בקידוש לילה שני מניחים פרי חדש על השולחן ומכוונים גם עליו בברכת 'שהחיינו'. עדיף שאשה תכוון בברכת 'שהחיינו' זו לצאת חובת 'שהחיינו' על נרות היום השני שהדליקה.
- ח. גם מי שאין לו פרי חדש מברך 'שהחיינו'.
- ט. אין חובה לאכול בשר ו/או לשתות יין, אך טוב לאכול בשר וניתן גם לשתות יין.
- י. אין להכין אוכל, לשטוף כלים, להוציא אוכל קפוא מהמקפיא או לסדר שולחן ביום ראשון של ר"ה (יום ג') ליום השני של ר"ה (יום ד'), וכן לא להכין את נרות החג, לצורך סעודת ליל החג השני וכיו"ב. ניתן להתחיל את ההכנות לסעודת הלילה השני לאחר צאת הכוכבים.

הדלקת נרות ותפילה

- א. יש נשים הנוהגות לברך 'שהחיינו' בהדלקת הנרות ויש נוהגות לצאת בברכת 'שהחיינו' בקידוש.
- ב. הנוהגות לברך 'שהחיינו' בהדלקת הנרות, כששומעות קידוש, יש ספק אם יענו 'אמן' (משום שיצאו ידי חובת 'שהחיינו' ועניית 'אמן' נחשבת הפסק) ולמעשה נראה שיענו 'אמן' על 'שהחיינו'.
- ג. אשה המקדשת בעצמה אינה מברכת 'שהחיינו' בקידוש, אם בירכה על הנרות.
- ד. יש מחלוקת האם מותר לבקש בקשות פרטיות בתפילות ר"ה. רוב הפוסקים מתירים לבקש.
- ה. בליל הראשון בעדות אשכנז נהוג לברך זה את זה 'לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר ולחיים טובים [ולשלום]'. בשני הימים וכן בלילה השני נוהגים לומר: 'גמר חתימה טובה' או 'חג שמח'.
- ו. בני עדות ספרד נוהגים לומר: 'תזכה / תזכי לשנים רבות, נעימות וטובות'.
- ז. נוהגים לומר תשליך ביום הראשון אחרי מנחה כשרואים ים, נהר, או מקוה מים. אם אינו רואה, יאמר ליד ברז מים. עיקר התשליך 3 הפסוקים האחרונים בספר מיכה [י"א-ל כמוך...].
- ח. אין אומרים הלל בר"ה, משום שספרי חיים ומתים פתוחים לפני הקב"ה. מכל מקום הוא חג ולכן אוכלים ושותים בו, כמו שנאמר 'אכלו משמנים ושתו ממתקים... כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדוות ה' היא מעוזכם' (נחמיה ח, י).
- ט. נוהגים שלא לישון ביום ר"ה, כיון ש'הישן בר"ה מזלו ישן'. לאחר חצות היום ניתן לישון.

תקיעת שופר

- א. אסור לסעוד סעודת קבע של אכילת פת לפני תקיעת שופר (משיעור 'כביצה' ומעלה פת או מזונות). **טעימה** כגון מזונות ופירות (בפרט למי שחלש) מותרת וגם הש"ץ והתוקע רשאים לאכול.
- ב. אסור להפסיק בדיבור מעת הברכות שקודמות לתקיעות ועד לאחר תפילת מוסף, כיון שברכת התקיעות היא על כל התקיעות והדיבור נחשב להפסק.
- ג. מותר לברך ברכת 'אשר יצר' וכן מותר לומר תהילים בין התקיעות.

ברכת שנה טובה, כתיבה וחתמה טובה

שנת הצלחה, בריאות ובשורות טובות

הרב חגי ולוסקי

לרעיונות יפים לראש השנה, בקישור

<https://did.li/j5Yrl>

לקריאה והורדת גליון תורתך שאלתי לראש השנה תשפ"ו, בקישור

<https://shaalti.co.il/?p=15577>

הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר ספרים

נייד 052-9453811 / מוזמנים לבקר באתר שלנו <https://shaalti.co.il>

לפרטים אודות ספרי תורתך שאלתי, בקישור <https://did.li/fyHCN>

'תורתך שאלתי' – הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם